

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 9.
(OR. fr)

9923/22

SOC 367
EMPL 247

FELJEGYZÉS

Küldi: az elnökség

Címzett: a delegációk

Tárgy: Az ukrajnai lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek átmeneti
védelmével kapcsolatos szociális intézkedések
– Elnökségi vitaindító feljegyzés

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyra vonatkozó vitaindító feljegyzést, amelyet az elnökség készített az EPSCO Tanács 2022. június 16-i ülésén munkaebéd keretében folytatandó megbeszéléshez.

Luxembourg, 2022. június 16.

Az ukrajnai lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek átmeneti védelmével kapcsolatos szociális intézkedések

Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának kezdete óta az Európai Unió és a tagállamok mindent megtettek annak érdekében, hogy garantálják a körülmények súlyosságával arányos válaszintézkedések meghozatalát. Az Európai Tanács ezért már 2022. február 24-én a leghatározottabban elítélte ezt az agressziót, valamint gyors és konkrét válaszlépésekre szólított fel¹.

Az Európai Unió gyors reagálóképességéről tanúskodnak az Oroszországgal szemben hozott intézkedések és szankciók, a tagállamok pedig szolidaritásukról tettek tanúbizonyságot azzal, hogy befogadtak a háború elől menekülő több mint 6 millió embert, akiknek 90%-a nő, illetve gyermek. Közülük több mint 3,5 millió embert fogadtak be Lengyelországban, illetve egy részük átutazott az országon. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalának becslése szerint 2,1 millió ukrán visszatért Ukrajnába. A határon tapasztalható menekültáramlások jelenleg stabilizálódnak², és május 10. óta az Ukrajnába visszatérő személyek száma meghaladja az EU-ba belépőket. A nyilvántartott mozgások hasonlóak a korábbi évekéhez.

---

¹ 1/22.

² Az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatalának becslése szerint 2022. február 24. óta több mint 2,1 millió ukrán tért már vissza Ukrajnába (<https://data.unhcr.org/fr/situations/ukraine>).

Az elindított kezdeményezések

Március 3-án az Európai Unió Tanácsa egyhangúlag elfogadta a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelemről szóló, 2001. évi irányelvben³ előírt rendelkezések azonnali életbe léptetését. Az átmeneti védelmi jogállás azonnali védelmet és jogokat biztosít, amelyek közé tartoznak a következők: tartózkodási jog, a munkavállaláshoz, a lakhatáshoz, a szociális támogatáshoz és az orvosi ellátáshoz való hozzáférés, a gyermekek oktatásban való részvétele, a kísérő nélküli kiskorúak esetében a törvényes gyámsághoz való jog, valamint a megélhetéshez való jog. Az Európai Bizottság jelenleg közlemény formájában gyakorlati iránymutatásokat készít a munkaerőpiaci integrációra, a szakképzésre, valamint a felnőttoktatásra vonatkozóan.

Az Európai Bizottság március 23-án közleményt⁴ fogadott el az átmeneti védelem végrehajtására vonatkozó operatív iránymutatásokról, hogy pontosítsa ezt a mechanizmust, és a legmegfelelőbb módon segítse a tagállamokat. Ez a közlemény iránymutatással szolgál az irányelv hatályára, a gyermekekről – különösen a kísérő nélküli gyermekekről – való gondoskodás módjára, a szabad mozgásra, valamint a nyilvántartásba vételre és az információszolgáltatásra vonatkozóan. Az operatív válaszingedmények tagállamok közötti koordinálása és a vonatkozó uniós eszközök mozgósításának megkönnyítése érdekében létrejött továbbá egy szolidaritási platform.

---

³ 2001/55/EK irányelv.

⁴ 7439/22.

A tagállamok közös prioritásnak tekintik, hogy támogassák az Ukrajnából érkező menekülteket a tagállamokban való beilleszkedésben és mindenekelőtt a munkavállalásban. Ezért az EU forrásokat mozgósított⁵, megkönnyítette a szakmai képezések elismerését⁶, és garantálta a szakképzéshez való jogot, hogy megkönnyítse a menekültek munkaerőpiaci integrációját a letelepedésük szerinti tagállamban működő vállalkozások igényeitől függően, az átmeneti védelemről szóló irányelvben előírtaknak megfelelően.

Az átmeneti védelem aktiválása óta 2,8 millió, átmeneti védelmet élvező személyt vettek nyilvántartásba.

A mechanizmus aktiválásával párhuzamosan a Bizottság megerősítette elkötelezettségét a lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukrán lakosság iránt azáltal, hogy március 8-án elfogadta a menekültek és az ukrajnai háború elől menekülők iránti európai szolidaritásról szóló közleményt⁷. Az Európai Unió emellett azon munkálkodik, hogy különböző forrásokat mozgósítson Ukrajna finanszírozási szükségleteinek kielégítése és újjáépítésének előkészítése érdekében⁸⁹.

---

⁵ Az Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépés (CARE-kezdemenyezés) keretében a hatályos rendeletek módosításának fő célja az volt, hogy a tagállamok nagyobb rugalmassággal rendelkezzenek a 2014–2020-as programozási időszakban fel nem használt források – köztük az Európai Szociális Alap (ESZA) – gyors mozgósítása tekintetében.

⁶ Lásd például az ukrajnai orosz invázió elől menekülők képezéseinek elismeréséről szóló, 2022. április 5-i (EU) 2022/554 ajánlást vagy a képzett és tehetséges munkavállalók EU-ba vonzásáról szóló bizottsági közleményt (ST 8556/22).

⁷ 7027/22.

⁸ Az 1303/2013/EU és a 223/2014/EU rendeletnek a REACT-EU forrásokból származó megnövelt előfinanszírozás tekintetében történő módosításáról szóló módosított rendeletjavaslat.

⁹ 2022. május 18-i közlemény (COM (2022) 233 final) Ukrajna megsegítéséről és újjáépítéséről.

Mindezen intézkedések nyomán a konfliktusövezetből menekülők befogadásával kapcsolatos szorosabb európai koordinációra vonatkozó, a belügyminiszterek március 28-i rendkívüli ülésén előterjesztett 10 pontos terv képezi az európai segítségnyújtás ütemtervét.

A kiszolgáltatott személyek befogadására és védelmére irányuló intézkedések

A menekültek tömeges beáramlása – akiknek nagy része egyedül vagy gyermekekkel együtt menekülő nő –, olyan jelentős kockázatoknak teszi ki a konfliktus elől menekülőket, mint az emberkereskedelem, az illegális örökbefogadások, vagy a szexuális kizsákmányolás és erőszak. Ebben az összefüggésben a legalapvetőbb szociális jogok védelme kötelesség és egyúttal kihívás is az összes tagállam számára, akiknek felelőssége, hogy védelemben részesítsék a legkiszolgáltatottabb népességcsoportokat, különösen a gyermekeket és a kísérő nélküli kiskorúakat, az időseket, a fogyatékossgal élőket és a roma népességet.

Mindezek fényében az uniós szolidaritási platform elfogadott egy ütemtervet az emberkereskedelem elleni küzdelemre vonatkozóan. Az ütemterv európai és tagállami szintű iránymutatásokat határoz meg az emberkereskedelem megelőzése és az ellene folytatott küzdelem, valamint az emberkereskedelem áldozatainak azonosítása, támogatása és védelme érdekében. A Bizottság május 13-án bejelentette továbbá, hogy 1,5 millió EUR-t különít el az ENSZ Népesedési Alapjának (UNFPA) támogatására, hogy a szexuális és reprodukív egészséggel kapcsolatos szolgáltatások nyújtásával segítse az ukrainai nőket és lányokat.

A tagállamok számára mindemellett továbbra is fontos kihívást jelent az, hogy meg tudják előzni mindenekelőtt a nők és lányok ellen irányuló kizsákmányolás és erőszak kockázatait, és fel tudjanak lépni e kockázatokkal szemben, valamint hogy a szexuális és reprodukív jogok tekintetében megfelelő orvosi segítséget tudjanak biztosítani a szexuális erőszak és nemi erőszak áldozatai számára.

Az Európai Tanács a legutóbbi, május 30-i rendkívüli ülésén újlag megerősítette, hogy támogatja Ukrajnát, és elkötelezett az iránt, hogy befogadja a menekülteket és biztonságot nyújtson számukra, többek között a szomszédos országoknak nyújtott segítség révén¹⁰.

Különös tekintettel a gyermekekre, az Európai Bizottság már 2022 márciusában felszólította a tagállamokat, hogy az európai gyermekgarancia végrehajtására vonatkozó nemzeti terveikben vegyék figyelembe az ukrán menekült gyermekek sajátos helyzetét. Az EU gyermekjogi stratégiájáról szóló, 2022. június 9-én jóváhagyott következtetéseiben a Tanács emellett külön hangsúlyt helyezett a szükséghelyzetben vagy válsághelyzetben lévő gyermekeket érintő konkrét kockázatokra és intézkedésekre.

Ukrajna több tagállamtól is kérte, hogy írjanak alá együttműködési megállapodást a katonai fellépés és fegyveres konfliktus áldozatává vált, ideiglenesen lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek szociális védelméről. A tagállamok összehangolták válaszlépéseiket, mind nemzeti szinten az Európai Bizottság által javasolt iránymutatások alapján, mind pedig – kiegészítő jelleggel – uniós szinten. Így jelenleg is folynak a megbeszélések a Tanács politikai álláspontjának tervezetéről, amely számba veszi azokat az alkalmazandó európai és nemzetközi jogi eszközöket, amelyek keretét biztosíthatnak a gyermekekről való hatékony gondoskodáshoz. Ez a dokumentum nevezetesen arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a gyermekek érdekében erősítsék meg a határokon átnyúló együttműködésüket, és ingyenesen biztosítsák számukra a szükséges szolgáltatásokat és ellátást.

Az EPSCO Tanács előző, március 14-i ülésén folytatott vitára építve az elnökség új véleménycserét javasol azokról a nemzeti szinten kezdeményezett különböző gyakorlatokról, amelyek célja az Ukrajnából érkező menekültek szociális jogainak védelme és a társadalomba való teljes körű beilleszkedésük előmozdítása.

---

¹⁰ 21/22.

A fentiekre figyelemmel felkérjük a minisztereket az alábbi kérdések megválaszolására:

- Az átmeneti védelemről szóló irányelvben előírt szociális intézkedések alapján milyen konkrét intézkedéseket hoztak az Ön országában azzal a céllal, hogy megkönnyítsék az Ukrajnából érkező menekültek befogadását, különös tekintettel a nőkre és a gyermekekre?
- Hogyan mozdítható elő a menekültek, különösen a nők beilleszkedése a befogadó tagállamok munkaerőpiacára, továbbá hogyan mozdítható elő a menekültek szociális jogainak védelme?
- Milyen egyéb kezdeményezéseket lehetne előirányozni a legkiszolgáltatottabb menekültek társadalmi integrációjának előmozdítására?